

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 104/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. Ď., S., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 2 C 359/2007-51 z 30. novembra 2007, uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 41/2008-83 z 11. marca 2008, uznesením Okresného súdu Žilina č. k. 2 C 359/07-162 z 29. septembra 2009 a postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 359/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Ď. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2010 doručená sťažnosť J. Ď., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorú doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 11. januára 2010, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 C 359/2007-51 z 30. novembra 2007 (ďalej aj „uznesenie z 30. novembra 2007“), uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 41/2008-83 z 11. marca 2008 (ďalej aj „uznesenie z 11. marca 2008“), uznesením okresného súdu č. k. 2 C 359/07-162 z 29. septembra 2009 (ďalej aj „uznesenie z 29. septembra 2009“) a postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 359/2007.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľ podal 23. júla 2007 okresnému súdu žalobu o ochranu osobnosti. Vec je vedená pod sp. zn. 2 C 359/2007. Uznesením z 30. novembra 2007 okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré krajský súd odmietol ako podané oneskorene uznesením č. k. 5 Co 41/2008-83 zo 7. apríla 2008. Uznesením z 29. septembra 2009 okresný súd konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, a tým istým uznesením rozhodol, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„odmietnutím oslobodenia sťažovateľa od platenia súdnych poplatkov, zastavením konania vo veci a nevydaním uznesenia o náhrade trov konania v zákonnej lehote, bolo sťažovateľovi odopreté právo zaručené v čl. 46, čl. 47, čl. 48 Ústavy SR, domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde SR.

Rozhodnutia Okresného súdu v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sa zrušujú a Súd ukladá súdom ďalej vo veci konať a zároveň priznáva sťažovateľovi určitú finančnú satisfakciu.

Okresný súd v Žiline je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy tohto konania.

Sťažovateľ tiež žiada Súd o pridelenie bezplatného právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy uznesením okresného súdu z 30. novembra 2007, uznesením krajského súdu z 11. marca 2008 a uznesením okresného súdu z 29. septembra 2009, ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 359/2007.

1. K namietanému porušeniu čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 2 C 359/2007-51 z 30. novembra 2007

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na

prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti uzneseniu okresného súdu z 30. novembra 2007 odvolanie. Sťažovateľ odvolanie podal a krajský súd o ňom uznesením rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základných práv uznesením okresného súdu z 30. novembra 2007 z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 41/2008-83 z 11. marca 2008

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody. Zmeškanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, I. ÚS 24/05).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Ústavný súd v okolnostiach prípadu zistil, že namietané uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 22. októbra 2009.

Nadobudnutím právoplatnosti predmetného uznesenia krajského súdu začala sťažovateľovi plynúť lehota na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže v uvedenom ustanovení zákona o ústavnom súde sa výslovne uvádza, že „sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia“, pričom z príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich inštitút dovolania vyplýva, že samotné podanie dovolania, ktoré najvyšší súd v okolnostiach prípadu ako neprípustné odmietol, nemá žiadny vplyv na právoplatnosť rozhodnutia napadnutého dovolania, a teda ani na plynutie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu 7. januára 2010 a doručená ústavnému súdu 11. januára 2010.

Vzhľadom na uvedené zistenia ústavný súd skonštatoval, že sťažnosť sťažovateľa bola v časti týkajúcej sa namietaného uznesenia krajského súdu ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a preto ju pri predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

3. K namietanému porušeniu čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy uznesením okresného súdu č. k. 2 C 359/2007-162 z 29. septembra 2009

Ako už ústavný súd uviedol, z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity.

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený podať proti uzneseniu okresného súdu z 29. septembra 2009 odvolanie. Sťažovateľ tento opravný prostriedok nevyužil. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základných práv uznesením okresného súdu z 29. septembra 2009 z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

4. K namietanému porušeniu čl. 48 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 359/2007

Okresný súd uznesením z 29. septembra 2009 konanie, v ktorom bol sťažovateľ účastníkom konania, zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku, a zároveň rozhodol o tom, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením.

Podľa sťažovateľa malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ústavy tým, že okresný súd do dňa podania sťažnosti o náhrade trov konania nerozhodol.

Aj v súvislosti s touto časťou sťažnosti ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity.

V prípade namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je s účinnosťou od 1. apríla 2005 prostriedkom, ktorý musí sťažovateľ vyčerpať pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, sťažnosť na prietahy v konaní adresovaná predsedovi príslušného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zo sťažnosti ani z k nej pripojených príloh nevyplýva, že by sťažovateľ sťažnosť na prietahy v konaní pri rozhodovaní o trovách konania predsedovi okresného súdu podal.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietnuť pre neprípustnosť.

Na záver ústavný súd uvádza, že okresný súd o trovách konania už rozhodol, a to uznesením č. k. 2 C 359/2007-166 z 25. januára 2010.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol o jej odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010